

Vragen & Antwoorden

Aanleiding

1. Wat is de aanleiding van deze verandering? Waarom kan Rudolf Steiner Zorg niet langer onderdeel uitmaken van de Raphaëlstichting?

Sinds 2006 is Rudolf Steiner Zorg onderdeel van de Raphaëlstichting. In de afgelopen maanden is geconstateerd dat de financiële resultaten en de huisvesting al langere tijd niet meer toekomstbestendig zijn:

- de Raphaëlstichting is toch vooral een instelling voor mensen met een verstandelijke beperking (terwijl Rudolf Steiner Zorg vooral een zorgorganisatie is voor ouderen);
- de versnipperde locaties en de te kleine schaal waarop we het in het Haagse organiseren, maken dat we meer geld uitgeven dan we binnenkrijgen. Dat maakt het – hoe hard er ook gewerkt wordt – voor ons niet mogelijk om financieel gezond te zijn.

We willen de beide zorgvormen (VG en ouderenzorg) duurzaam borgen. Dan is goede inbedding in de stad Den Haag steeds belangrijker om de kwaliteit van zorg, keuzevrijheid voor de cliënt en het arbeidsmarktvragestuk goed te houden of te maken. Zaken die we vanuit Schoorl minder goed kunnen ondersteunen. Dus Rudolf Steiner Zorg is meer dan de andere locaties van de Raphaëlstichting op zichzelf aangewezen in de huidige setting.

De optie die nu onderzocht wordt, is dat Stichting Middin en Stichting Saffier – De Residentie Groep de activiteiten van Rudolf Steiner Zorg voortzetten. Met als intentie de bewoners een plek te blijven bieden voor betrokken en liefdevolle zorg.

Daarom is er een intentieverklaring getekend met Saffier en met Middin. Een intentieverklaring betekent dat er onderzocht wordt óf (en hoe) Saffier en Middin de activiteiten van Rudolf Steiner Zorg kunnen voortzetten.

2. Waarom heeft de Raphaëlstichting niet eerder ingegrepen? De medewerkers ervaren nu ook al stress en extra druk door corona. Kan dit niet wachten?

Sinds 2009 zien we dat de kosten en baten uit balans zijn. We hadden eerder de hoop en verwachting dat het beter zou gaan en de negatieve resultaten zich zouden herstellen. We willen onze activiteiten hier niet zomaar opgeven. Daarom hebben we afgelopen jaren veel geprobeerd. Met name het laatste jaar is er fors ingezet om de begroting een positieve wending te geven. Dit is helaas niet gelukt. Het blijkt voor ons niet haalbaar in de structuur van de huidige organisatie om het bieden van zorg weer kostendekkend te krijgen op deze locatie in Den Haag. Al begrijpen we dat corona het voor medewerkers extra pittig maakt, niemand weet hoelang corona nog onder ons zal zijn. Nog langer niets doen, is geen optie.

3. Welke opties zijn nog meer onderzocht om te werken aan een oplossing voor Rudolf Steiner Zorg?

In de afgelopen jaren zijn meerdere pogingen ondernomen om de financiële resultaten van Rudolf Steiner Zorg te verbeteren. Deze hebben helaas niet het verwachte resultaat gehad. Nadat de voorgaande directeur vertrokken was, is de heer Lucas als interim-manager aangesteld. Hij had de opdracht de bedrijfsvoering te verbeteren, zodat ook de financiële resultaten beter zouden worden. In het afgelopen jaar is een scala aan mogelijkheden onderzocht om de situatie te verbeteren. Dat is echter slechts gedeeltelijk gelukt. De financiële resultaten hangen sterk samen met de wijze waarop Rudolf Steiner Zorg is georganiseerd en de staat van de huisvesting. De mogelijkheden die zijn bekeken (bijvoorbeeld nieuwbouw of ons vestigen op een andere locatie in Den Haag) bleken niet mogelijk. In ieder geval niet op de korte termijn. De optie die nu wordt bekeken, is dus zeker niet de eerste optie. Wel op dit moment de meest reële op kans van slagen.

4. Is Rudolf Steiner Zorg de enige probleemorganisatie van de Raphaëlstichting?

We hebben duidelijk in beeld hoe bij elke instelling van de Raphaëlstichting de verhoudingen zijn tussen de kosten en de baten. Hoewel er ook bij andere instellingen verbeterpunten zijn, zien we bij Rudolf Steiner Zorg dat het hier al langdurig speelt en dat we het hier niet zelfstandig opgelost krijgen. De financiën van de Raphaëlstichting als geheel zijn op orde, maar vanuit het geheel bezien is het niet langer verantwoord om de huidige situatie te laten voortduren.

Onderzoeksfase

5. Hoe ziet de onderzoeksfase eruit?

In deze onderzoeksfase hebben we als vertegenwoordigers van Rudolf Steiner Zorg, Saffier en Middin regelmatig gesprekken met elkaar en maken deze zorgorganisaties verder kennis met ons en wij met hen. Op die manier gaan we na welke mogelijkheden er zijn voor verdere samenwerking met Middin en Saffier en in welke vorm dat plaatsvindt. Onze intentie is dat beide partijen de zorg aan de bewoners en deelnemers aan dagbesteding van de locaties van Rudolf Steiner Zorg continueren. In deze fase spreken we ook over onderwerpen als financiën, medewerkers, huisvesting, kwaliteit van zorg en bijvoorbeeld ICT.

6. Hoelang duurt de onderzoeksfase?

Afgesproken is om te streven om deze onderzoeksfase uiterlijk 1 april af te ronden. Als de partijen het zien zitten om met elkaar door te gaan, volgt er een voorgenomen besluit. Dit leggen we dan als adviesaanvraag voor aan de medezeggenschapsorganen.

7. Hoe ziet het tijdspad eruit na de onderzoeksfase?

Zie antwoord op vraag 6. Bij een positief vervolg worden de plannen op 1 juli 2022 afgerond. Dan ligt er in principe een voorstel hoe Saffier en Middin de zorgactiviteiten vorm willen gaan geven. Dan wordt ook concreet wat de praktische gevolgen zijn voor de bewoners, zoals huisvesting en dagbesteding. Wij vragen hierover vooraf zoveel mogelijk helderheid, zowel voor de korte als middellange termijn.

8. Wie is/wordt er betrokken bij de intentie dat een andere zorgorganisatie de activiteiten van Rudolf Steiner Zorg continueert?

Dit besluit is genomen in goed overleg met onder meer de directie van Rudolf Steiner Zorg, raad van bestuur en de raad van toezicht van de Raphaëlstichting. Na de onderzoeksfase wordt de adviesaanvraag voorgelegd aan de medezeggenschapsorganen. Wij volgen hierbij de wet- en regelgeving.

9. Hoe is de medezeggenschap hierbij betrokken?

De medezeggenschapsorganen, die de belangen van de medewerkers en cliënten vertegenwoordigen, worden in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen. Daarbij gaat het om aspecten als werkgelegenheid, HR-beleid, arbo, vs. zorg, kwaliteit, veiligheid en samenwerking in de driehoek.

10. Komt er een afvaardiging van medewerkers die mee mogen/kunnen denken?

Als het voorgenomen besluit is dat Saffier en Middin de zorgactiviteiten van Rudolf Steiner Zorg gaan continueren, dan zullen vanzelfsprekend medewerkers betrokken worden bij de implementatie.

11. Wanneer komt er een volgende bijeenkomst?

We zijn voornemens medio april 2022 een nieuwe informatiebijeenkomst te organiseren. Middin en/of Saffier worden – indien er sprake is van een positief voorgenomen besluit - hierbij uitgenodigd.

12. Waarom is ervoor gekozen om met Saffier en Middin de samenwerking aan te gaan?

In de afgelopen periode hebben we met meerdere zorgorganisaties gesprekken gevoerd. Daarbij gaat het om verschillende dingen: is er een 'klik', wederzijdse belangstelling, is er zicht op adequate huisvesting, komt het type zorg overeen, past de zorg die wij hier leveren binnen hun visie, valt het in hun regio en is de bedrijfsvoering van die zorgorganisatie solide genoeg om de activiteiten van Rudolf Steiner Zorg zoveel mogelijk te continueren? Dit waren stuk voor stuk prettige gesprekken. En dan komt het keuzemoment. Onze conclusie was en is dat deze partijen het beste passen binnen de gestelde criteria, waardoor we er vertrouwen in hebben dat Saffier en Middin de activiteiten van Rudolf Steiner Zorg kunnen continueren en doorontwikkelen. Ook omdat zij mogelijkheden zien om het huisvestingsvraagstuk op te lossen.

Werken bij Middin betekent gewaardeerd en gerespecteerd worden. Denken vanuit de cliënt en niet vanuit protocollen. In een inspirerende werkomgeving met gedreven zorgcollega's, iedere dag alles uit jezelf kunnen halen en jezelf blijven ontwikkelen. Middin noemt ons een voorbeeld als het gaat om werken vanuit het antroposofisch gedachtegoed. Zij zijn hier erg in geïnteresseerd.

Ook Saffier biedt haar medewerkers ruimte voor ontwikkeling en mag bovendien het keurmerk voor 'goed werkgeverschap' voeren. Iedereen is uniek en heeft waardering voor elkaar. Bewoners staan centraal en collegialiteit is belangrijk.

13. Er is met meerdere zorgorganisaties gesproken. Welke (antroposofische) zorgaanbieders hebben jullie benaderd?

De interesse naar met wie we in gesprek zijn geweest, begrijpen wij. Zulke gesprekken worden echter vertrouwelijk gevoerd.

14. Waarom is Saffier degene met wie wij de onderzoeksfase zijn ingegaan (als er met meerdere zorgorganisaties gesprekken zijn gevoerd), terwijl de relatie die wij voorheen met hen hadden is beëindigd?

Zie ook vraag 12. Op dit moment hebben we met Saffier een huurdersrelatie, waarbij Saffier als verhuurder optreedt en wij als huurder. Saffier heeft de wens om veel intensiever samen te werken.

15. Wat zijn de gevolgen als de onderhandelingen met Saffier en/of Middin mislukken? Of zelfs met geen enkele partij iets van de grond komt? Kan Rudolf Steiner Zorg dan failliet gaan?

Nee, failliet gaan is niet aan de orde. Rudolf Steiner Zorg is geen juridische entiteit. Zij is onderdeel van de Raphaëlstichting. Een stichting met tot nog toe positieve jaarcijfers. Zolang Rudolf Steiner Zorg onderdeel is van de Raphaëlstichting, is de Raphaëlstichting verantwoordelijk voor de continuïteit van de zorg aan onze bewoners. Deze is dan ook niet in gevaar. Er geldt ook geen ultimatum.

16. Is er sprake van belangenverstrengeling bij de huidige directeur?

De heer Lucas is interim-manager en is door de Raphaëlstichting aangenomen. Juist voor de kennis en deskundigheid, naast de ervaring die hij heeft opgedaan als manager in de zorg, op vastgoedgebied. De heer Lucas is ZZP'er en heeft geen enkele binding in welke vorm dan ook met een consultancybureau. De Raphaëlstichting staat ook geen enkele vorm van belangenverstrengeling toe en controleert dit nauwgezet. Dat is in dit geval ook geschied.

17. Zijn er voor ons breekpunten om niet verder te gaan na deze onderzoeksfase?

Onze intentie is in ieder geval dat de zorg aan de bewoners (en dagbesteding) zo goed mogelijk doorgaat. En bij voorkeur dat ook onze identiteit behouden blijft. Wij vragen hierover helderheid voor zover mogelijk voor korte en middellange termijn. Er zijn allerlei facetten (kwaliteit van zorg, huisvesting, personeel, voeding, etc.) die in deze fase worden besproken.

18. Kunt u meer vertellen over de organisaties Middin en Saffier?

Saffier is een zorgorganisatie in Den Haag, die gericht is op ouderenzorg. We huren nu twee locaties bij Saffier, te weten De Brug (Nebo huis) en Artaban (De Residentie). Het centrale thema van Saffier is 'oog voor wat telt'. Dit staat voor waar iedereen die aan Saffier verbonden is zich dagelijks voor inzet. De medewerkers van Saffier verplaatsen zich in de cliënten die bij Saffier wonen en waarvoor zij zorgen. Hun persoonlijke wensen en behoeften staan voorop en zij worden gestimuleerd om daar zo veel en zo lang mogelijk zelf invulling aan te geven. Dat doet Saffier vanuit de overtuiging dat dat positief bijdraagt aan de kwaliteit van hun leven. Ontmoeting is daarbij belangrijk.

Wat opvalt is dat kunst en cultuur op de voorgrond staan en dat Saffier daarbij de samenwerking aangaat met onderwijsinstellingen en andere partners. Saffier biedt haar

medewerkers ruimte voor ontwikkeling en mag bovendien het keurmerk voor 'goed werkgeverschap' voeren.

Middin is een zorgorganisatie voor mensen met een verstandelijke beperking. Zorgorganisatie Middin biedt in Zuid-Holland ondersteuning en zorg aan mensen met een verstandelijke beperking en mensen met niet-aangeboren hersenletsel. Zij doet dit met een breed zorgpakket op maat, zodat zij hun eigen leven kunnen inrichten. We kennen hen als nieuwsgierig en open-minded. In Rotterdam hoort de antroposofisch geïnspireerde woon- en werkgemeenschap Orion bij Middin.

Doe, durf, leef! Dat is de visie van Middin. Bij Middin is persoonlijk contact met cliënten én collega's van groot belang. Ze biedt medewerkers mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen. Zo halen medewerkers het beste uit zichzelf én de cliënt. Middin gelooft in de eigen kracht van mensen. Middin stimuleert cliënten te doen wat bij hen past, te durven kiezen en hun eigen leven te leven. Ongeacht beperking en achtergrond biedt Middin ondersteuning aan sociaal kwetsbare mensen in de maatschappij.

Medewerkers

19. Dit bericht heeft impact op mij, mijn collega's en onze afdeling. Waarom is ervoor gekozen om nu te informeren als er nog zo weinig antwoorden zijn?

Dat het collega's kan aangrijpen, is heel begrijpelijk. En juist omdat de impact groot is, vinden we het belangrijk om zoveel als kan open en transparant naar jullie te zijn. Het geeft de gelegenheid om heel goed te kunnen luisteren naar ieders zorgen. Zo zijn we verbonden en dit draagt bij aan de zorgvuldigheid in dit proces. Door deze bijeenkomst zo kort mogelijk te plannen na de berichtgeving, bieden wij medewerkers de mogelijkheid al snel al hun vragen te kunnen stellen en aanvullende informatie te verkrijgen van zowel de directie van Rudolf Steiner Zorg als van de Raad van Bestuur van de Raphaëlstichting. Onze insteek is om iedereen zo goed mogelijk te informeren en transparant te zijn over het proces.

20. Wat gebeurt er met mijn arbeidsovereenkomst. Blijft mijn baan bestaan? Zet het bestuur zich in voor loongaranties? Werk ik straks nog met dezelfde collega's? Hoe zit het met ondersteunend personeel?

Dat je deze vragen hebt, is heel begrijpelijk. En terecht ook dat je deze stelt. Wij kunnen daar op dit moment nog geen antwoord op geven, hoe graag wij ook zouden willen. Onze intentie is dat Saffier en Middin de zorg aan de bewoners en deelnemers aan dagbesteding van de locaties van Rudolf Steiner Zorg voortzetten en doorontwikkelen. Hierover gaan we met Saffier en Middin in gesprek; zij vinden deze aspecten ook belangrijk. In deze onderzoeksfase is hierover echter nog niets vastgelegd. Wij kunnen hierover dus geen toezeggingen doen. Uiteraard volgen wij de wet- en regelgeving die van toepassing zijn. Zodra wij meer weten over formatie, contracten, etc. informeren we jullie uiteraard zo snel mogelijk. Want deze onzekerheid voor jullie willen we zo kort mogelijk laten duren.

21. Wat betekent een splitsing voor het Tobiashuis? (combinatie VG/VV) Zorgt een verdeling van bewoners over Middin en Saffier ook voor een verdeling van personeel? Wat gebeurt er met personeel wat bij beide doelgroepen betrokken is? –

De inzet van medewerkers is een van de onderwerpen van gesprek. Hierover zijn nu nog geen afspraken gemaakt. Wij zien het voorstel van Middin en Saffier hierin tegemoet.

Antroposofie

22. Hoe borgen we de antroposofie?

Dit is uiteraard een van de belangrijke thema's die in onze gesprekken in de onderzoeksfase worden meegenomen. In welke mate kan onze visie worden gecontinueerd? Op dit moment zijn we daarover in gesprek met Middin en Saffier.

Hoewel de identiteit, werkwijze, kwaliteit en cultuur van Middin en Saffier verschillen met die van Rudolf Steiner Zorg / de Raphaëlstichting, zijn deze verschillen overbrugbaar als we open staan voor elkaar. De (statutaire) uitgangspunten en maatschappelijke doelstellingen van de beide organisatie sluiten goed aan op die van Rudolf Steiner Zorg.

Maar eerlijk is eerlijk. Waar wij van oorsprong een organisatie zijn met antroposofische wortels, geldt dat voor deze twee organisaties niet. Ze zijn zeker geïnteresseerd in onze kijk op zorg. Daarnaast heeft Middin al eerder een zorgorganisatie met antroposofische grondslag (Orion) overgenomen, waaruit blijkt dat zij open staan voor de antroposofie en ermee willen werken. Zij geven ook aan dat wij op dit vlak een voorbeeld voor ze zijn.

Laten we duidelijk maken wat het is wat ons anders maakt. Wij moeten dit zichtbaar en tastbaar maken. Natuurlijk doen we dit niet alleen vanuit Rudolf Steiner Zorg, maar ook vanuit de Raphaëlstichting. De visie die Raphaëlstichting hierover heeft verwoord, is al een hele mooie basis om andere partijen kennis te laten maken met onze manier van zorg leveren.

23. Is het toegestaan het Raphaëlhuis af te staan aan een niet-antroposofische partij?

Het vervreemden (dus verkopen) van een gebouw dat onderdeel is van een zorginstelling, is aan wetgeving gebonden, onder andere voor wat betreft prijsvorming. Wat er te zijner tijd met het gebouw gaat gebeuren is overigens nog onbekend. We bespreken dit vraagstuk - als het aan de orde is - natuurlijk ook met antroposofische organisaties.

Huisvesting

24. Blijft de naam Rudolf Steiner Zorg op de gevel staan?

Een aspect als dit, wordt een van de onderwerpen van gesprek in de vervolgfase. Dat de naam Raphaëlstichting komt te vervallen, betekent niet zonder meer dat het verhaal van Rudolf Steiner Zorg verdwijnt. Hier zijn op dit moment nog geen afspraken over gemaakt.

25. Gaan de locaties op de Nieuwe Parklaan sluiten? Blijft het gebouw in de huidige vorm bestaan en voor onze zorgverlening behouden?

Huisvesting is een van de onderwerpen van gesprek in de vervolgfase. Dit is nu nog niet bekend, omdat over huisvesting nog geen afspraken gemaakt zijn.

26. Staat de verhuizing van De Brug nog op de planning?

Het onderwerp huisvesting is een van de onderwerpen van gesprek. Hierover zijn nu nog geen afspraken gemaakt zijn.

27. Blijft de zorg in en het onderhoud aan het Tobiashuis doorgang vinden, als wordt besloten dat in de afzienbare toekomst dit gebouw niet langer als woonlocatie gebruikt gaat worden?

Het is vooralsnog onduidelijk hoelang het Tobiashuis als woonlocatie gaat worden gebruikt. Dat is immers uitkomst van de gesprekken met Saffier en Middin. Wanneer mensen hier zorg ontvangen, verdienen zij het dat de leefomstandigheden voldoen aan de kwaliteitseisen die hiervoor gelden. De Raphaëlstichting heeft een volwaardig onderhoudsplan voor het Tobiashuis. Hierop bezuinigen is niet aan de orde, zolang het Tobiashuis in gebruik is.

Wonen**28. Sommige verwanten zijn niet zo gelukkig met dit bericht. Zij hebben heel bewust gekozen voor Rudolf Steiner Zorg vanwege de antroposofische visie. Hoe gaan we hiermee om?**

Dit gevoel kunnen wij ons goed voorstellen. Maar juist omdat bij ons voorop staat dat we bewoners een plek bieden voor betrokken en liefdevolle zorg, zijn we bezig met het inventariseren van de mogelijkheden om dit voor de lange termijn te continueren.

We delen onze inspiratie graag en zijn nieuwsgierig hoe dat samen kan gaan met wat anderen inspireert.

Hoe de antroposofische visie zich in de nieuwe situatie ontwikkelt en ondersteund wordt, is iets waarover we met Middin en Saffier nog verder gaan praten. Daarin hebben de medezeggenschapsorganen ook een stem, waarin de wensen en verlangens van cliënten, verwanten en medewerkers doorklinken.

29. Is er een garantie dat alle bewoners hun plek behouden? Hoe wordt geborgd dat de bewoners net zo goed verzorgd worden als nu?

Onze intentie is dat de zorg aan de bewoners (en dagbesteding) zo goed mogelijk doorgaat. Wij vragen hierover helderheid voor zover mogelijk voor korte en middellange termijn. Er zijn allerlei facetten (huisvesting, personeel, voeding, etc.) die in deze fase worden besproken. In april kijken we dan naar het voorstel van Saffier en Middin. We hebben zeker de indruk dat ook zij dit willen, want anders hadden deze partijen dit hele traject niet in gang gezet. Als het voorstel in april er ligt, dan wordt de medezeggenschap hierbij betrokken.

30. Een van de redenen dat er voor Rudolf Steiner Zorg is gekozen, is dat er de mogelijkheid bestaat om te verhuizen van Artaban naar De Linde. Bestaat zo'n constructie ook bij Middin?

Huisvesting is een van de onderwerpen die nu worden onderzocht. We wachten hierbij af hoe Middin dit voor zich ziet.

31. Krijgen de bewoners een overgangstermijn om zich op de nieuwe situatie te oriënteren en ook eigen keuzes te kunnen maken?

Tussen voorgenomen besluit (medio april) en definitief besluit (juli) ligt – zoals nu ingeschat – een periode van 3 maanden. Deze periode is ook te beschouwen als overgangperiode voor oriëntatie en keuze van bewoners en verwanten.

32. Wordt er aan VG-bewoners een aanbod gedaan om bij een andere instelling van de Raphaëlstichting te blijven wonen?

We weten niet of er bewoners zijn die dit willen. Mocht dat zo zijn, dan kunnen we onderzoeken of en hoe dit eventueel mogelijk is. (zie ook vorige vraag)

Vragen / vervolg

33. Ik heb een vraag die niet genoemd is in dit document. Hoe kan ik deze kenbaar maken?

Deze vraag kan per e-mail gestuurd worden aan: s.koeleman@rudolfsteinerzorg.nl